

Misschien en zeker

Over “misschien” en “zeker” in de geschiedenis van Jakob en zijn zonen.

I

Eerst Genesis 37:33. Jakob constateert aan de hand van een bebloede rok dat zijn zoon Jozef *zeker* is verscheurd. Het is een profetische verwijzing naar de wijze waarop de Heilige Geest na de opname van de gelovigen eerst aan het tot bekeering te leiden overblijfsel van Israël zal duidelijk maken dat de Heere Jezus in waarheid de door hen verworpen Messias was, “afgesneden uit het land der levenden” (Jesaja 53:8).

Wat een genade dat wij van kindsbeen af weten dat onze Heiland is opgestaan uit de doden! Dat er voor ons eigenlijk geen tijd nodig is om ons pas als ‘dode zondaars’ tot ‘leven en heilgenot’ te wekken door ons geweten alleen door het besef van een dode Messias tot erkenning te brengen! Een hoofdstuk van achtenvijftig verzen (1 Korinthe 15) over de opstanding is er voor ons van jongs af één uit een ‘opengeslagen’ boek (vergelijk Lukas 24:44–49).

II

Dan Genesis 42:4. Jakob geeft Benjamin niet met zijn broeders mee naar Egypte. Reden: “Opdat hem niet *misschien* het verderf ontmoete”. De mens wikt, God beschikt. Als Benjamin de tweede keer toch meegaat naar Egypte, zal het verderf hem niet ontmoeten, maar hij zal de eerste zijn die de omhelzing van de hereniging met Jozef ontvangt (hoofdstuk 45:14).

De eerste – we denken aan zijn verre nakomeling, Saulus van Tarsus, die op de weg naar Damakus niet het verderf ontmoette, maar de Heere Jezus (Handelingen 9). Paulus, als de man van de stam van Benjamin (Filippi 3:5), was de eerste van het straks tot herkenning en daarop tot erkenning komende overblijfsel uit Israël, ja, vóór de tijd, als een ontijdig geboren (1 Korinthe 15:8).

III

Nu komt Genesis 43:12. “*Misschien* is het een vergissing (of: feil)”, zegt Jakob, als de broers van Jozef hun vader hebben verteld dat het door hen betaalde geld weer in de mond van de korenzak van een ieder lag. Een ‘verginging’ in de wegen die Jozef in wijsheid met zijn broeders gaat om hen tot erkenning te brengen!

Ja, Jozef, type van Christus straks in de herkenning van Israël, kan fouten maken in zijn reacties op de omstandigheden. Zeventien jaar later denkt Jozef zijn vader te moeten corrigeren, als die zijn zonen Efraïm en Manasse zegent: “Niet alzo, mijn vader!” (Genesis 48:17–18). Maar dan is Jakob de meerdere in geestelijke kennis: “Ik weet het, mijn zoon! ik weet het” (vers 19).

Onze God is geen Jakob en geen Jozef. Hij maakt geen fouten in Zijn wegen met ons om ons terug te brengen (Psalm 89:31–34). Jakob “bestierde zijn handen verstandig; *want* Manasse was de eerstgeborene” (Genesis 48:14). Dit ‘want’ gaat tegen alle menselijke logica en overlevering in. Ook in Psalm 25:11 vinden we zo’n onlogisch ‘want’: “Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot”. Wel zeggen we met Romeinen 11:32–33: “Want God heeft allen [= Jakobs kinderen en ons uit de volken] onder het ongeloof besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen. O diepte van rijkdom, zowel van de wijsheid als van de kennis van God!”

IV

Nu volgt een heel droevig “misschien” en “zeker”(of: “gewis”) in Genesis 50:15. Wat een miskennis van Jozefs liefde, Jozefs vergeving en zijn voorspraak bij de farao! Maar, beste medegelovigen, wij die zo prachtig kunnen zingen:

*‘In Hem heilig,
zijn wij veilig.
Niets, dat van Zijn liefde ons scheidt!’*

hoe staat het er met ons vertrouwen in Zijn liefde voor?

We kunnen minstens één les van deze ‘mannen van onbegrip’ leren: ze brengen hun twijfel – of liever: laten die brengen – voor hem. Wat een verdriet is het echter voor het hart van Jozef, als ze in vers 18 zelf komen en voor hem neervallen met de woorden: “Zie, wij zijn u tot knechten!” In feite negeren ze alles wat in hoofdstuk 45 van Jozefs zijde is gebeurd, en stellen ze zich weer op de grondslag van hoofdstuk 42:10 en 13 en 43:28 en 44:7 en 9.

Het slot van dit hoofdstuk 50 van Genesis houdt voor iedere gelovige een schat van gedachten in over de ware Jozef, onze Heiland. Maar in vers 17 vinden we de laatste van de zeven keer dat Jozef weent. Het is zeer beschamend voor ons dat Jozef dan weent om het *gebrek aan vertrouwen in Zijn liefde*.

Dan vinden we echter ook het laatste “zeker” (of: “gewis” in vers 24: “God zal u gewis bezoeken, en Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land, dat Hij Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft”).

Wat een machtig repliek op ongeloof en wantrouwen!

- “Misschien zal Jozef ons haten” – “God zal u gewis bezoeken [of: aandacht aan jullie schenken]”!
- “Hij zal ons gewis vergelden al het kwaad, dat wij hem aangedaan hebben” – “Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land, dat Hij Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft”!